

Vuorovaikutusraportti

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutos

Päiväty 7.11.2023,
Diaarinumero HEL 2021-012074
Hankenumero 0750_23
Asemakaavakartta nro 12836

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedet asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelin 09 310 13700 ja sähköposti helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2022 kaupungin aloitteesta

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 28.11.-19.12.2022, asukastilaisuus verkossa 1.12.2022
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat> ja Helsingin uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

Ehdotus

- kaavaehdotus esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle syksyllä 2023
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- muistutukset ja lausunnot käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen
- hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Yhteenvetot esitetyistä huomautuksista ja vastineet niihin

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 28.11.-19.12.2022

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat koulurakennusten kulttuuriarvoihin, pelastusajoneuvojen reitteihin, kunnallisteknisiin johtoihin, 110 kilovoltin voimajohdon suoja-alueeseen ja voimajohdon säteilyturvallisuuteen. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyön jatkosuunnittelussa ja tarvittavin kaavamerkinnoin.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Kaupunginmuseo
- Pelastuslaitos
- Säteilyturvakeskus (STUK)

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Helen Sähköverkko Oy:n kannanotossa todetaan, että asemakaavan muutosalueella sijaitsee olemassa oleva Helen Sähköverkon omistama 110 kV voimajohto. Voimajohtolle on haettu lunastamalla pysyvä käyttöoikeus voimajohdon pitämistä varten. Asemakaavan muutoksella ei saa merkittävästi haitata johdon pysymistä ja ylläpitoa. Johtoalueelle ei tule istuttaa uutta puustoa eikä pystyttää mitään 2 metriä korkeampia rakenteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta, ilman Helen Sähköverkon lupaa.

Vastine:

Asemakaavaan on merkitty ohjeiden mukainen, 30 m leveä johtoalue, joka on otettu huomioon alueen puistosuunnittelussa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuollon kannanotossa todetaan, että uutta päiväkotia ja lukiorakennuksen tontille rakennettavaa liikuntahallia palvelevat vesihuoltolinjat on rakennettu valmiiksi Myllyntaipaleen sekä Mustanpuronpolun varteen. Rakennetut vesijohdot ja viemärit tulee ottaa huomioon kaavoituksessa siten, että ne voidaan säilyttää. Mikäli ne sijoittuvat kaavassa tonttialueelle, tulee niitä varten merkitä asemakaavaan 6 metriä leveä johtovarausalue. Kaavamääräyksenä tulee mainita, että johtovarausalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä tai raskaita rakenteita eikä istuttaa puita.

Vastine:

Asemakaavaan on merkitty johtovarausalueita.

Helsingin kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, että molemmat oppilaitosrakennukset kuuluvat lähtökohtaisesti Pentti Aholan vuonna 1961 laatimaan asemakaavaan. Puotinharjun todetaan olevan eräs Helsingin muuttumattomimmista esikaupunkikokonaisuuksista, joka on säilynyt poikkeuksellisen ehjänä ja harvinaisen yhtenäisenä kokonaisuutena lähes 60 vuotta.

Arkkitehti Heikki Korppi-Tommolan vuonna 1968 suunnitteleman Puotinharjun oppikoulun mahdollisen purkamisen todetaan jättävän arkkitehti Kari Virran vuonna 1969 suunnitteleman Puotinharjun kansalaiskoulun (Itäkeskuksen peruskoulu) ainoaksi Puotinharjun alkuperäisen kaavan oppilaitosrakennukseksi. Tähän suhteutettuna kaupunginmuseo pitää valitettavana, että oppikoulu (ts. Itäkeskuksen lukio) on tarkoitus purkaa. Purkaminen suhteutetaan myös kaupungin hiilineutraalivaroitteen sekä kiertö- ja jakamistalouden tiekarttaan.

Kaupunginmuseo esittää, että kokonaisuudesta tehtäisiin suppea rakennushistoriallinen selvitys, jonka pohjalta kokonaisuuden laajenemisen ja purkamisen suhteita ja reunaehtoja kyetään tarkastelemaan yksityiskohtaisemmin.

Vastine:

Asemakaavan muutos ei toteutuessaan olennaisesti muuta alueen alkuperäisen asemakaavan keskeisiä piirteitä. Koulurakennukset sijaitsevat yli 150 metrin etäisyydellä toisistaan tasaisessa entisessä pelto- ja metsämaastossa, jonka Mustapuro erottaa maisemallisesti Puotinharjun kortteleista. Pentti Aholan vuonna 1961 laatimassa asemakaavassa ei esitetty koulurakennuksille ja niiden väliselle urheilukenttäalueelle rakennusaloja. Käytöstä poistuneen lukiorakennuksen mahdollinen purkaminen ja korvaaminen liikuntatoimintoja palvelevalla uudisrakennuksella ei tässä yhteydessä olennaisesti muuta alueen kaupunkikuvaa. Kaavarakkaisua ja sen vaikutuksia kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön on avattu laajemmin kaavaselostuksessa.

Sekä Itäkeskuksen lukio että Itäkeskuksen peruskoulu on kaupunkisuunnitteluviraston vuonna 2004 toimittamassa Opintielä-julkaisussa arvioitu kuuluviksi luokkaan 3, johon kuuluvilla kohteilla ”ei yleensä ole sellaisia rakennustaiteellisia, kaupunkikuvallisia tai historiallisia arvoja, joita tulisi asemakaavalla suojella”. Arkkitehti Heikki Korppi-Tommolan vuonna 1968 suunnittelema Helsingin kielilukion rakennus on pohjaratkaisunsa ja julkisivuarkkitehtuurinsa osalta varsin tavanomainen 1960-luvulla Helsingissä valmistuneiden yli kolmenkymmenen koulun joukossa. Arkkitehtuuriltaan merkittävämpiä ovat esimerkiksi Roihuvuoren ala-aste (Aarno Ruusuvuori 1967), Kulosaaren ala-aste (Osmo Lappo 1966) ja Vartiokylän yläaste (Osmo Sipari 1965).

Asemakaavapalvelu katsoo, että kaupunginmuseon esittämällä rakennushistoriallisella selvityksellä tuskin on merkittävää vaikutusta kokonaisuuden laajenemisen ja purkamisen suhteiden tarkastelemiseen.

Pelastuslaitos toteaa kannanotossaan, että alueen suunnittelussa on mahdollistettava uudisrakennuksille ajo pelastuslaitoksen kalustolla (vähintään 10 metrin päähän pääsisäänkäynneistä/sammutusreiteistä, paloilmoitinkeskuksista, sammutuskeskuksista ja muista pelastustoiminnassa tarvittaville järjestelmille). Olemassa olevien, säilytettävien rakennusten osalta pelastustieajomahdollisuuksia ei saa heikentää nykyisestä ja samalla olisi hyvä tarkastella, onko nykyisissä ajoreiteissä puutteita ja pystyttäisiinkö niitä parantamaan kaavamuutoksen yhteydessä. Lisäksi suunnittelun tarkentuessa olisi hyvä pitää palaveri pelastuslaitoksen toimintaedellytysten varmistamiseksi.

Vastine:

Pelastuslaitoksen kommentoimat seikat on otettu huomioon alueen suunnittelussa. Pelastuslaitoksen kanssa on pidetty suunnittelupalaveri (LPK Rusetti puiston hankesuunnitelma) 24.3.2023.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat mm. liikuntarakentamiseen, puistojen määrään, Matokallioon, leikkipuiston mitoittamiseen, lintujen olosuhteisiin sekä läpiajo- ja muuhun alueelle suuntautuvaan liikenteeseen. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä läpiajoliikenteen estävällä liikennesuunnitelmalla, olevan puuston säästämistä ja uuden puuston istuttamista koskevilla määräyksillä ja suunnitteluratkaisuilla sekä lintuturvalliseen rakentamiseen liittyvällä määräyksellä.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 6 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Liikuntarakentamisesta ja puistojen määrästä

Kolmessa mielipiteessä kommentoidaan lukiotontille kaavailtua liikuntatai urheiluhallirakentamista epätoivottavana. Sen sijaan tontille toivotaan puistoa. Samassa yhteydessä kritisoidaan liikuntahalleja ja liikuntapuistoa alueena ja palveluna, joka ei hyödytä paikallisia asukkaita ja käyttökelpoisten puistojen vähäistä määrää Puotinharjun alueella.

Vastine:

Helsingin kaupungin viheralueiden saavutettavuus asuinalueittain paikkatietoaineiston perusteella Puotinharjussa lähiviheralueiden (etäisyys max. 300 m) määrä on pääsääntöisesti noin 100–200 m²/asukas. Suuntaa antavasti Vihreä ja merellinen Helsinki 2050-julkaisussa (Vistra osa 1, 2013) kaupungin hoitamien viheralueiden määräksi itäisessä suurpiirissä per asukas on arvioitu 132 m² ja vastaavasti koko kaupungissa 120 m². Viheralueiden saavutettavuus alueella on vähintään noin keskimääräisellä tasolla.

Kaava-alueella ja suoraan siihen liittyen on laaja noin 46 hehtaarin yhtenäinen viheralueiden keskittymä, joka muodostuu asemakaavallisesti VU-, VP- ja VL-alueista. Näille kaupungin viheralueille sijoittuu esimerkiksi monipuoliset Myllypuron liikuntapuiston palvelut, Mustapuron ympäristö reitteineen, Alakivenpuiston laajat niittyalueet ja täyttömäki sekä Korkeakallionpuiston kalliometsät. Kaava-alueelta on myös hyvät yhteydet ympäröivään viher- ja virkistyspalveluverkostoon. Viheralueiden sarja kulkee Mustapuron suuntaisesti Mellunkylästä aina merelle saakka.

Kaava-alueelle sijoittuva uusi Leikkipuisto Rusetti täydentää Helsingin leikkipalveluverkostoa Itäisessä suurpiirissä ja leikkipalveluiden saavutettavuutta alueella. Nykyisellään osittain huonosti virkistyskäyttöä palvelevan kenttäalueen rakentaminen puistoksi lisää käyttökelpoisten viheralueiden määrää alueella vähintään noin 5000 m². Suunnitteluvaiheessa olevan Mustapuron kunnostushankkeen myötä puroalueen ympäristöä kehitetään virkistyskäytön kannalta laadukkaammaksi esim. lisäämällä laiturirakenteita ja polkuja.

Asemakaavan tavoitteena on säilyttää hyväkuntoista puustoa ja muita kasvillisuusalueita. Mustapuroon ja päiväkodin tonttiin liittyviä puustoisia alueita merkitty kaavassa säilytettävänä.

Helsingin kaupungin liikuntapalvelun asiantuntijat ovat arvioineet, että erilaisia lajeja palveleville liikuntarakennuksille on jatkuvaa kysyntää. Nykyinen lukiotontti on kokonsa, sijaintinsa ja lähtötilanteensa (valmiiksi rakennettua aluetta) luonteva paikka liikuntarakentamiselle, mikäli nykyinen koulurakennus puretaan.

Leikkipuiston koon riittävydestä

Yhdessä mielipiteessä todetaan, että yksi leikkipuisto tuskin riittää kolmensadan päiväkotilapsen päivittäiseksi ulkoilualueeksi

Vastine:

Päiväkotilasten päivittäinen ulkoilu tapahtuu pääasiassa päiväkodin omilla piha-alueilla.

Matokallion alueelle rakentamisesta

Vastine:

Tämä kaavamuutos ei ulotu Matokallion eikä sinne kaavoitetun mahdollisen pikaluisteluhallin alueelle. Kaavassa on Myllytaipaleelle mahdollistetun huoltoajoyhteyden osalta varauduttu hallitontin rakentamiseen, mutta toisaalta tässä kaavassa esitetyt ratkaisut eivät ole millään tavalla riippuvaisia hallihankkeen ja sille varatun tontin kohtalosta.

Päiväkodin saattoliikenteen järjestämisestä

Vastine:

Päiväkodin saattoliikenne (ajoneuvoin) tapahtuu kahdesta suunnasta, joista käytetyin todennäköisesti tulee olemaan Olavinlinnantien suunta. Saattajia varten Olavinlinnantien jatkeen päässä on pysäköintimahdollisuuksia lyhytaikaiseen pysäköintiin ja tavanomaista tilavampi kääntöympyrä. Lisäksi käytettävissä on tilava pysäköintialue Olavinlinnantien nykyisen kääntöympyrän länsipuolella. Päiväkodin autoilevat asiakkaat voivat saapua myös pyöräkatuna toteutettavaa Ratasmyllynkujaa pitkin. Sen päähän toteutetaan yleinen parkkialue, jota saattajat voivat käyttää pysäköintiin.

Läpiajoliikenteestä ja liikuntarakentamisen aiheuttamasta liikenteestä

Vastine:

Läpiajoliikennettä ei mahdollisteta Ratasmyllynkujan ja Kajaaninlinnantien/Olavinlinnantien välillä. Liikennesuunnitelmassa kaikki edellä mainitut kadut esitetään päättyvinä katuina. Luvaton autojen läpiajo jalankulun- ja pyöräilyn reittien kautta estetään ajoestein.

Lukiotontille suunniteltu liikuntarakentaminen tai Ratasmyllyn päässä oleva pysäköintialue eivät lähtökohtaisesti lisää lainkaan ajoneuvoliikennettä Olavinlinnantielle tai Kajaaninlinnantielle, koska tontti ja pysäköintialue ovat saavutettavissa vain Ratasmyllynkujan kautta.

Myllytaipaleen linjauksen muutoksesta

Vastine:

Myllytaipaleen linjauksen muutokselle on useita perusteita: 1) liikenneturvallinen ja liikkumisen kannalta sujuva liitos Ratasmyllynkujaan, Rusettapolkuun ja Kajaaninlinnantien suuntaan johtavalle pyöräilyn baanalle ja kävelyn reitille (Myllytaipaleen jatke), 2) riittävät tilavaraukset Myllytaipaleen suuntaiselle hulevesiojalle ja siihen liittyville hulevesien viivytämisen alueille sekä edellä mainitun hulevesiojan siirto pois uuden päiväkodin alueelta, 3) siirto voimassa olevan kaavan mukaiselle alueelle ja pois tontin 45562/1 alueelta.

Naapurien kuulemisesta

Vastine:

Vakiintuneen käytännön mukaisesti osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään kirjeitse muutosalueen lähimmille naapurikiinteistöille, ellei vaikutuksien arvioida ulottuvan erityisen laajalle alueelle. Asemakaavotuksessa on arvioitu, että suunniteltu rakennusten ja puistojen rakenta-

minen eivät vaikuta esim. Kajaaninlinnan tien eteläpäässä olevien kiinteistöjen olosuhteisiin. Edellä olevassa vastineessa on kerrottu liikennesuunnitelmasta ja sen vaikutuksista.

Lintujen huomioiminen

Vastine:

Asemakaavassa on annettu määräys, jonka mukaan ”lintujen törmäysriskiä tulee vähentää lasipintojen keskinäisen sijoittelun tai muiden suunnitteluratkaisujen avulla”.

Asukastilaisuus 1.12.2022

Hanketta esiteltiin verkkotilaisuudessa 1.12.2022. Tilaisuuteen osallistui järjestäjien lisäksi 13 henkilöä. Tilaisuuden tallenne oli katsottavissa kaupunkiympäristön Youtube-kanavalta tilaisuuden jälkeen kahden viikon ajan. Tallennetta katsottiin 175 kertaa.
